

**ST E D E L I J K
G Y M N A S I U M
S C H I E D A M**

Programma van toetsing en afsluiting (PTA)

Tweede Fase

Stedelijk Gymnasium Schiedam

schooljaar 2020-2021

Inhoudsopgave:

1. Inleiding	p.3	
2. Deel 1: Het algemene PTA Stedelijk Gymnasium Schiedam		p.4
A. Termen en afkortingen	p.4	
1. Termen	p.4	
2. Gehanteerde afkortingen	p.5	
B. De Tweede Fase	p.5	
C. Het Schoolexamen	p.8	
1. Afsluitende toetsen		p.8
2. Praktische opdrachten	p.8	
3. Het inleveren van examenwerk	p.8	
4. Toetsweken	p.8	
5. Herkansingsregeling	p.8	
6. Doubleren en examentoetsen	p.9	
7. Versneld examen of gespreid examen	p.10	
D. De vakken KCV, MAAT en de schoolspecifieke onderdelen CMS LOB en PWS	p.10	
1. Het vak MAAT en KCV	p.10	
2. Overdoen MAAT in klas 5	p.10	
3. CMS en LOB	p.10	
E. Het profielwerkstuk	p.11	
F. Cijfers en diploma	p.11	
1. Cijfers	p.11	
p.11		
2. Cijferlijst	p.11	
3. Afronding schoolexamen en deelname Centraal Examen	p.12	
4. Bewaren van het examendossier	p.12	
p.12		
5. Het diploma	p.12	
G. Onvoorziene gevallen & beroepsmodelijkheid		
p.12		
3. Deel 2: Het PTA per vak		p.14

INLEIDING

Voor u ligt het programma van toetsing en afsluiting, het PTA, voor de vernieuwde Tweede Fase van het Stedelijk Gymnasium Schiedam. Dit PTA geldt voor de leerlingen van de klassen 4, 5 en 6 van het schooljaar 2020-2021.

Het PTA omvat:

1. Het algemene PTA Stedelijk Gymnasium Schiedam
2. Het PTA per vak

Dit PTA probeert duidelijkheid te scheppen voor leerling, ouders en personeel van de school. Mochten er vragen of onduidelijkheden zijn naar aanleiding van dit PTA, dan kunt u contact opnemen met de secretaris van de examencommissie.

Een leerling wordt geacht op de hoogte te zijn van de inhoud van dit PTA. Het document staat in september van elk schooljaar online en wordt in de eerste mentoruren van het schooljaar klassikaal besproken en toegelicht. Ook op de eerste ouderavond van het schooljaar krijgt het PTA aandacht.

Geldigheid

Dit examenreglement is vastgesteld op 24 september 2020. Het reglement vervangt alle voorgaande versies en heeft een geldigheidsduur tot 1 oktober 2021.

De Corona pandemie kan invloed hebben op de wijze van afname van toetsen. In voorkomende gevallen zullen we het PTA aanpassen en voortijdig voorleggen aan de MR.

De voorzitter van de examencommissie,

mw. drs. S.J. de Leeuw, rector MA

De secretaris van de examencommissie,

mw. drs. E.A. Gelsema

Deel 1: Het algemene PTA Stedelijk Gymnasium Schiedam

In het eerste deel van dit PTA vind je informatie over de Tweede Fase, examens, toetsen, praktische opdrachten, herkansingen en regels rondom verzuim en ziekte tijdens (school)examentoetsen. Het gaat in dit deel vooral over de organisatie van het schoolexamen.

In het tweede deel staat beschreven uit welke onderdelen ieder vak bestaat.

Het PTA is in principe bindend. De teamleider behoudt zich het recht voor om een blad met addenda en corrigenda te publiceren.

A. Termen en afkortingen

1. Termen

In het PTA hanteren we afkortingen voor diverse, vaak terugkerende termen. Hieronder vind je een lijst van deze gehanteerde termen.

<i>Afsluitende toets (AT):</i>	een toets waarvan het cijfer meetelt voor het schoolexamen. De in een afsluitende toets getoetste stof omvat een afgeronde hoeveelheid leerstof.
<i>Centraal Examen:</i>	Afsluitend landelijk examen van het voortgezet onderwijs, dat conform de wet Eindexamenbesluit VO wordt afgenomen.
<i>Decaan:</i>	het personeelslid dat verantwoordelijk is voor het tot stand komen van de profielkeuze in leerjaar 3-4 en voor eventuele aanpassingen en wijzigingen in de vakkenpakketten in leerjaar 4 t/m 6.
<i>Domein:</i>	per vak zijn domeinen opgesteld die tenminste behandeld dienen te worden tijdens het Schoolexamen en/of aan bod komen in het Centraal Examen. De domeinen zijn per vak gespecificeerd en aangegeven d.m.v. een letter. De betekenis van de letters per vak is terug te vinden op www.slo.nl .
<i>Eindexamen:</i>	Het eindexamen valt uiteen in een schoolexamen en een centraal examen.
<i>Examencommissie:</i>	College dat bestaat uit de secretaris eindexamen en de rector, indien nodig aangevuld met een vakdocent.
<i>Examendossier:</i>	de voor akkoord door de leerling en ouder ondertekende definitieve
	cijferoverzichten, waarop alle gegevens staan vermeld die nodig zijn om het schoolexamencijfer voor een vak te kunnen vast stellen.
<i>Handelingsdeel:</i>	een afgeronde eenheid van de lesstof die apart beoordeeld wordt.
<i>Praktische opdracht (PO):</i>	door leerlingen zelfstandig uit te voeren opdracht (vaak met een element van samenwerking) waarin een of meerdere
	vaardigheden
	getoetst worden
<i>Profielkeuze:</i>	de keuze voor een van de vier profielen van de Tweede Fase, de keuze vindt plaats in klas 4.
<i>Profielwerkstuk:</i>	Onder het profielwerkstuk wordt een groot werkstuk (80 studielasturen) verstaan, dat betrekking heeft op twee vakken en een presentatie daarvan, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het door de leerling gekozen profiel. Iedere leerling maakt in

het zesde leerjaar een profielwerkstuk. Een van de betrokken vakken moet een omvang hebben van minimaal 440 uur.

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA):

het reglement en het overzicht van eisen waaraan de leerling moet voldoen om te kunnen deelnemen aan het examen.

Schoolexamen (SE):

het geheel van afsluitende toetsen, praktische opdrachten, handelingsdelen en profielwerkstuk, waaraan een leerling moet hebben voldaan alvorens deel te mogen nemen aan het centraal examen.

Studielasturen (SLU):

de totale tijd in klokuren die een leerling geacht wordt te besteden aan de vakken die gezamenlijk het diploma vormen. Dit omvat klassikale lessen, tweede fase- en begeleidingsuren, buitenlesactiviteiten en huiswerk.

2. Gehanteerde afkortingen

AT	afsluitende toets
CE	centraal eindexamen
CMS	culturele en maatschappelijke stage
HD	handelingsdeel
KCV	klassieke culturele vorming (vak)
KV	kunsvak
MAA	maatschappijleer
LO	lichamelijke opvoeding
MO	mondeling
OSB	oriëntatie op studie en beroep
PO	praktische opdracht
SE	schoolexamen
SLU	studielasturen

B. De Tweede Fase

De Tweede Fase is het lesprogramma in klas 4 t/m 6. De leerling in de bovenbouw van een gymnasium moet in de Tweede Fase minimaal 4800 slv besteden aan zijn vakken: op school, maar ook thuis. Deze studielast wordt verdeeld over de drie schooljaren. Elke school is vrij de studielast naar eigen inzicht over de drie jaren te verdelen. Leerlingen uit de klassen 4 t/m 6 hebben in klas 3 gekozen voor de Natuur- of de Maatschappijstroom.

- in klas 4 kiezen leerlingen voor een van de twee profielen binnen de stroom: CM (cultuur en maatschappij) en EM (economie en maatschappij) in de Maatschappijstroom, NG (natuur en gezondheid) en NT (natuur en techniek) in de Natuurstroom.
- In klas 4 volgen leerlingen breed algemeen vormend onderwijs. De leerlingen volgen alle (keuze)vakken van de door hen gekozen stroom (Maatschappij of Natuur). In de Natuurstroom volgen alle leerlingen twee van de drie vakken Duits, economie of Frans. De vakken Frans en Duits worden in klas 4 afgesloten met een toets, die voldoet aan de normen van het Europees referentiekader (ERK).

Vanaf klas 5 volgen de leerlingen een eigen gekozen profiel. Het totaalprogramma voor de bovenbouw bestaat uit: een gemeenschappelijk deel (verplicht voor alle leerlingen), een profieldeel naar keuze en een vrij deel, waarin de leerlingen nog enkele keuzes kunnen maken.

- *Het gemeenschappelijk deel:*
Dit betreft de vakken: Nederlands, Engels, een klassieke taal, maatschappijleer, lichamelijke opvoeding, KCV (als onderdeel van de klassieke talen)

Verplichte profielvakken:

NT: wiskunde B, natuurkunde en scheikunde

NG: wiskunde B (of A), biologie, scheikunde

EM: wiskunde A, economie, geschiedenis

CM: wiskunde C, geschiedenis

- *Keuze profielvakken:*

NT: biologie of wiskunde D

NG: natuurkunde of aardrijkskunde

EM: Frans of Duits of aardrijkskunde

CM: economie of aardrijkskunde PLUS één van de vakken Frans, Duits, kunstvak, filosofie, tweede klassieke taal

Een leerling die natuurkunde kiest als profielvak wordt geadviseerd wiskunde B te kiezen.

Een leerling die economie kiest in het CM-profiel wordt geadviseerd wiskunde A te kiezen.

- *Keuze examenvak*

Het keuze examenvak is een vak uit de stroom waartoe het profiel behoort dat de leerling heeft gekozen.

- *Extra vakken*

Een leerling kan in het vrije deel extra vakken kiezen. Of een leerling de lessen van zijn extra gekozen vak(ken) kan volgen, is afhankelijk van de roostermogelijkheden en de groepsgrootte bij het betreffende vak. Uiterlijk in de tweede week na aanvang van het schooljaar ontvangt de leerling daarover bericht. De keuze voor een tweede klassieke taal als extra vak wordt altijd gehonoreerd.

Leerlingen kunnen een extra vak op twee momenten in het jaar laten vallen: na de tweede cijferuitdraai in januari of aan het einde van het schooljaar. Tot dit moment dient de leerling het vak te volgen. Het laten vallen van een vak kan alleen door het inleveren van een schriftelijke verklaring, ondertekend door ouders en leerling. De verklaring wordt ingeleverd bij de decaan of teamleider van het betreffende leerjaar. Een leerling kan niet blijven zitten of zakken op de cijfers voor het extra vak.

- *Profielwerkstuk (zie D4)*

- *Vrije deel*

- Italiëreis (80 slu)

- het programma CMS (120 slu) – Cultureel Maatschappelijke Stage

- het programma OSB (40 slu) – Oriëntatie op Studie en Beroep

- de cursus 'Omgaan met geweld' ofwel zelfverdediging (10 slu)

Schematisch ziet de Tweede Fase er op onze school als volgt uit:

Cultuur & Maatschappij	Economie & Maatschappij	Natuur & Gezondheid	Natuur & Techniek
<u>Gemeenschappelijk deel:</u> Nederlands KCV maatschappijleer LO ☐ Latijn of ☐ Grieks ☐ Engels of ☐ Cambridge	<u>Gemeenschappelijk deel:</u> Nederlands KCV maatschappijleer LO ☐ Latijn of ☐ Grieks ☐ Engels of ☐ Cambridge	<u>Gemeenschappelijk deel:</u> Nederlands KCV maatschappijleer LO ☐ Latijn of ☐ Grieks ☐ Engels of ☐ Cambridge	<u>Gemeenschappelijk deel:</u> Nederlands KCV maatschappijleer LO ☐ Latijn of ☐ Grieks ☐ Engels of ☐ Cambridge
<u>Verplichte profielvakken:</u> geschiedenis wiskunde ☐ C of ☐ A	<u>Verplichte profielvakken:</u> geschiedenis economie wiskunde A	<u>Verplichte profielvakken:</u> biologie scheikunde wiskunde ☐ A of ☐ B	<u>Verplichte profielvakken:</u> natuurkunde scheikunde wiskunde B
<u>Keuze profielvakken:</u> (kies 1 vak) ☐ aardrijkskunde ☐ economie* (kies 1 vak) ☐ tweede klassieke taal ☐ Frans ☐ Duits ☐ kunst-drama ☐ filosofie	<u>Keuze profielvak:</u> (kies 1 vak) ☐ aardrijkskunde ☐ Frans ☐ Duits	<u>Keuze profielvak:</u> (kies 1 vak) ☐ aardrijkskunde ☐ natuurkunde**	<u>Keuze profielvak:</u> (kies 1 vak) ☐ biologie ☐ wiskunde D
<u>Keuze examenvak:</u> (kies 1 vak anders dan hierboven) ☐ tweede klassieke taal ☐ aardrijkskunde ☐ Frans ☐ Duits ☐ kunst-drama ☐ filosofie ☐ economie*	<u>Keuze examenvak:</u> (kies 1 vak anders dan hierboven) ☐ tweede klassieke taal ☐ aardrijkskunde ☐ Frans ☐ Duits ☐ kunst-drama ☐ filosofie	<u>Keuze examenvak:</u> (kies 1 vak anders dan hierboven) ☐ tweede klassieke taal ☐ wiskunde D*** ☐ natuurkunde** ☐ aardrijkskunde ☐ filosofie ☐ economie	<u>Keuze examenvak:</u> (kies 1 vak anders dan hierboven) ☐ tweede klassieke taal ☐ wiskunde D ☐ biologie ☐ aardrijkskunde ☐ filosofie ☐ economie
Ik kies als extra vak (niet verplicht): ☐ tweede klassieke taal ☐ ander vak:			

* Bij keuze voor economie wordt het kiezen van wiskunde A aanbevolen. Leerlingen die wiskunde C kiezen wordt aangeraden met hun docenten economie en wiskunde te overleggen of deze keuze zou kunnen leiden tot risico's voor wat betreft de resultaten bij economie.

** Bij keuze voor natuurkunde wordt het kiezen van wiskunde B aanbevolen.

*** De keuze voor wiskunde D is alleen mogelijk in combinatie met wiskunde B.

C. Het Schoolexamen

Het examen bestaat uit:

- het schoolexamen (SE). Het schoolexamen strekt zich uit over leerjaar 4, 5 en 6.
- het centraal examen (CE). Het centraal examen vindt plaats in mei en juni van klas 6.

Het schoolexamen bestaat uit de volgende onderdelen:

- afsluitende toetsen (AT): uitsluitend in toetsweken (4x per jaar).
- praktische opdrachten (PO's)
- luistertoetsen, mondelingen, essays e.d.

1. Afsluitende toetsen

De schoolleiding bepaalt op voordracht van de afzonderlijke vaksecties voor ieder vak:

- het aantal afsluitende toetsen
- de tijdsduur van elke afzonderlijke toets
- het type toets: mondeling of schriftelijk
- de stofomschrijving en de wijze van afname
- de weging van de toets voor het schoolexamencijfer van het vak

De docent bespreekt de inhoud van de afsluitende toets en de normering met een collega uit zijn sectie. Indien dit niet gebeurt, kan de toets door de schoolleiding ongeldig verklaard worden. De cijfers behaald voor afsluitende toetsen tellen mee voor de rapporten in volgende schooljaren. De examinator vermeldt de puntentoekening per vraag op de toets.

2. Praktische opdrachten

De docent stelt in overleg met de andere docenten van de sectie de praktische opdrachten, de begeleiding, de beoordeling en de presentatievormen vast. Indien dit niet gebeurt, kan de praktische opdracht door de schoolleiding ongeldig verklaard worden. Een praktische opdracht mag een toets in de toetsweek vervangen. De inleverdatum van de opdracht mag voor de toetsweek vallen. Het maken van een praktische opdracht duurt meestal enkele weken. Het werk wordt door de leerling uiterlijk op de afgesproken datum ingeleverd. Docent en leerling zijn beide verantwoordelijk voor het bewaken van het tijdspad van de praktische opdracht. Mentor en teamleider worden op de hoogte gesteld door de docent indien een leerling vertraging dreigt op te lopen. Praktische opdrachten kunnen niet worden herkanst.

3. Het inleveren van examenwerk

Leerlingen leveren praktische opdrachten en profielwerkstuk uiterlijk op de in de planners aangegeven datum in. Van een leerling die er niet in slaagt het werk op de afgesproken datum in te leveren, wordt het cijfer als volgt naar beneden bijgesteld. Bij elke week dat de leerling te laat is met het inleveren wordt het na de beoordeling vastgestelde cijfers verlaagd met 1,0 (8,0 wordt 7,0 etc.). Dit met een maximum van drie weken. Wanneer ook na drie weken niets wordt ingeleverd, kan geen sprake meer zijn van beoordeling en wordt voor het betreffende onderdeel het cijfer 1,0 toegekend.

4. Toetsweken

Elk kwartaal wordt afgesloten met een toetsweek. Gedurende de toetsweek zijn er geen reguliere lessen. De roosters van de toetsweken worden uiterlijk 5 werkdagen voor de start van de toetsweek bekend gemaakt via de website. Leerlingen worden geraadpleegd bij het opstellen van een toetsweekrooster, zodat we tot een evenwichtig rooster kunnen komen. Er is een maximum van 2 toetsen op een dag in de toetsweek. Indien nodig wordt de toetsweek met de maandag en dinsdag verlengd in de week van het 60' rooster.

Indien je in de toetsweek een toets mist, kun je tijdens de 60' week de toetsen volgens afspraak inhalen. Dit mag alleen in overleg met de teamleider.

5. Herkansingsregeling

Leerlingen hebben (beperkt) de mogelijkheid om een toets met tegenvallend resultaat te herkansen. Hierbij zij opgemerkt, dat een herkansing een *nieuwe* poging dient te zijn en niet een uitgestelde poging. Van een leerling mag verwacht worden dat hij met het oog op zijn herkansing zijn oorspronkelijke toets analyseert en bespreekt met de vakdocent en dat hij gebruik maakt van extra vak-ondersteuning zoals aangeboden in b-uren. Zo wordt recht gedaan aan het wezen van een herkansing.

In de jaarkalender staan de momenten van herkansen ingepland. Indien een leerling een herkansing heeft gepland staan dan mag hij deze herkansing alleen maken wanneer hij die dag ook in de lessen in verschenen. Een leerling mag zich tot uiterlijk 24 uur van tevoren terug trekken van een herkansing middels een mail aan de teamleider. Daarna geldt dat een leerling die niet komt opdagen bij een herkansing, een herkansing verspeelt.

Bij het herkansen gelden de volgende bepalingen:

- Alleen *afsluitende* toetsen (AT's) zijn herkansbaar (dus voortgangstoetsen per definitie niet).
- Mondeling afgelegde toetsen kunnen niet worden herkanst.
- De luistertoetsen bij de moderne vreemde talen in klas 6 kunnen niet worden herkanst.
- Praktische opdrachten kunnen niet worden herkanst, tenzij expliciet aangegeven in het PTA.
- Het aantal herkansingen dat een leerling heeft bedraagt *twee* in klas 4, *drie* in klas 5 en *vier* in klas 6.
- Het is *niet* mogelijk een herkansing die 'over' is in het ene jaar mee te nemen naar het volgende jaar.
- Per toetsweek kunnen niet meer dan *twee* toetsen herkanst worden.
- Het *hoogste* cijfer telt (niet het laatste).
- Herkansingen vinden plaats op de ingeplande herkansingsdag.
- Een door ziekte of overmacht gemiste AT wordt ingehaald op een inhaalmoment. In dat geval wordt géén herkansing afgetrokken (de situatie dient dan wel van tevoren bekend te zijn bij de examensecretaris en naar zijn oordeel in deze categorie te vallen).
- Een gemiste herkansing (wegens ziekte o.i.d.) kan *niet* worden ingehaald.
- Met leerlingen die door bijzondere omstandigheden een toets niet kunnen maken of die, door langdurige ziekte, een groter aantal toetsen hebben gemist (dan gemaakt kan worden op de herkansingsdag), worden aparte afspraken gemaakt. De teamleider van het betreffende leerjaar organiseert deze afspraken.
- De leerling die wil herkansen, schrijft zich uiterlijk op de in de jaarkalender vermelde datum in na oproep per mail.

6. Doubleren en examentoetsen

Voor de leerjaren 4 en 5 gelden de volgende bepalingen:

- Alle AT's worden opnieuw gemaakt (oude cijfers vervallen)
- De vakken die in het voorgaande jaar met een schoolexamen zijn afgesloten (MAA, KCV) hoeven niet over, indien er een voldoende eindcijfer staat. Wanneer de leerling besluit deze vakken wel over te doen, vervallen de oude cijfers.
- PO's gaan verplicht over, tenzij de leerling een 7,0 of hoger voor de PO heeft gehaald. Dan vervalt deze verplichting voor de betreffende PO.
- Een leerling die doubleert in klas 5 maar wel het Cambridge CPE examen heeft gehaald, kan in potentie vervroegd CE Engels doen. Indien hiertoe wordt besloten, doet de leerling het klas 5 programma Engels niet over, maar volgt hij lessen in klas 6. Hiertoe dient de leerling voor ingang van het nieuwe schooljaar een aanvraag in bij de teamleider.

Bij doubleren in klas 6 gelden de volgende bepalingen:

Een leerling die zakt voor het eindexamen kan er (in overleg met school) voor kiezen om de zesde klas nogmaals over te doen op onze school.

- Alle AT's van leerjaar 6 worden opnieuw gemaakt (oude cijfers vervallen)
- De leerling is vrijgesteld van het profielwerkstuk
- De leerling is vrijgesteld van zijn mondeling literatuur voor het vak Nederlands, mits voldoende afgesloten
- De mondelingen bij de moderne vreemde talen gaan over in overleg met de vakdocent

7. Versneld examen of gespreid examen

Het Stedelijk Gymnasium biedt de mogelijkheid om versneld examen af te leggen in bepaalde vakken. Indien een leerling dit wil, zal er met ouders, mentor en teamleider een gesprek plaatsvinden om het PTA voor deze leerling aan te passen. In SOM worden de individuele afspraken vastgelegd.

Ook wanneer een leerling wegens bijzondere omstandigheden gebruik wil maken van de optie om het examen over twee leerjaren te spreiden, dan vindt er overleg plaats tussen leerling, ouders en teamleider. Ook voor deze leerling wordt het PTA in SOM vastgelegd. Deelname aan gespreid examen kan alleen wanneer een leerling een overgangsbewijs heeft van klas 5 naar 6.

D. De vakken KCV, MAAT en de schoolspecifieke onderdelen CMS, LOB, PWS

1. De vakken MAAT en KCV

- Het vak maatschappijleer (MAAT) wordt alleen gegeven in klas 4 beiden voor de periode van twee kwartalen. MAAT wordt afgesloten door middel van twee toetsen, verdeeld over twee toetsweken.
- KCV wordt alleen gegeven in klas 5. Het eindcijfer (op één decimaal, cijfer wordt niet afgerond) telt mee bij de berekening van het SE cijfer van de klassieke taal (zie vakspecifiek PTA KCV).

2. Overdoen MAAT in klas 5

- Een leerling die het vak MAAT in klas 4 met een onvoldoende afsluit, mag in klas 5 de afsluitende toetsen voor deze vakken opnieuw doen. De leerling die van deze regeling gebruik wil maken, geeft dit uiterlijk vrijdag 18 september 2020 schriftelijk aan bij de teamleider 5-6. De in klas 4 behaalde cijfers vervallen. De leerling bereidt zich **zelfstandig** op de toetsen voor.
- Voor het vak KCV dat in klas 5 wordt afgesloten geldt bovenstaande mogelijkheid niet: een leerling kan de toetsen voor dit vak in leerjaar 6 *niet* over doen.

3. CMS en LOB

De schoolleiding bepaalt op voorstel van de coördinator CMS en de decaan (coördinator LOB):

- de eisen waaraan onderdelen van de vakken moeten voldoen om als voldoende te worden aangemerkt
- de presentatiewijze
- de voortgangscontrole en wijze van beoordeling
- de eisen waaraan de vormgeving moet voldoen

Leerlingen leveren uiterlijk op de in de jaarkalender vermelde datum de onderdelen van

LOB in bij de mentor en de onderdelen van CMS bij de coördinator CMS. De verantwoordelijke docent laat uiterlijk op de vastgestelde datum weten of deze onderdelen naar behoren zijn afgerond. De docent en de leerling zijn samen verantwoordelijk voor het bewaken van het tijdspad en geven tijdig signalen af aan de mentor en teamleider als er overschrijding dreigt van deadlines.

E. Het profielwerkstuk

Het profielwerkstuk omvat een studielast van minimaal 80 uur per leerling. De schoolleiding bepaalt, op voorstel van de verschillende profiel teams:

- de eisen waaraan het profielwerkstuk moet voldoen
- de presentatiewijze
- de voortgangscntrole en wijze van beoordeling
- de eisen waaraan de vormgeving moet voldoen

Het profielwerkstuk wordt in een groep van twee of maximaal drie leerlingen gemaakt. De schoolleiding kan in bijzondere omstandigheden toestemming geven voor het maken van een profielwerkstuk door één leerling. Het profielwerkstuk wordt uitgevoerd volgens de richtlijnen vastgelegd in het werkboek profielwerkstuk. Profielwerkstukken kunnen alleen worden ingeleverd indien de docent de voortgangscntrole als voldoende heeft afgetekend. De docent en de leerling zijn samen verantwoordelijk voor het bewaken van het tijdspad en geven tijdig signalen af aan de teamleider als er overschrijding dreigt van deadlines. In overleg worden afspraken gemaakt. Het profielwerkstuk wordt door de school bewaard tot een jaar na vaststelling van de examenuitslag.

Alle leerlingen krijgen in klas 5 een centraal startmoment in het mentoruur waarin zij worden geïnformeerd over het PWS. Vervolgens worden de leerlingen gedeeld in de PWS map op Google Drive waar het handboek, het tijdspad en de wijze van begeleiding en beoordelen van het PWS is opgeslagen.

F. Cijfers en diploma

1. Cijfers

- Het cijfer voor gemaakt werk wordt door de docent vastgesteld met inachtneming van de afgesproken normering.
- Het werk wordt met de leerling besproken.
- De leerling controleert of het cijfer correct is vastgesteld en bespreekt met de docent eventuele problemen.
- Docenten voeren de cijfers zo spoedig mogelijk in het schooladministratiesysteem in doch uiterlijk op het afgesproken tijdstip.

2. Cijferlijst

- Na de toetsweek wordt een cijfer uitdraai uitgereikt. Dit is een overzicht van alle behaalde cijfers voor afsluitende en voortgangstoetsen over de voorgaande periode van het schooljaar en indien beschikbaar het resultaat van handelingsdelen en praktische opdrachten. Op de cijfers uitdraaien van klas 5 en 6 worden ook de cijfers vermeld die in voorgaande jaren zijn behaald voor afsluitende toetsen. Bij het gemiddelde worden cijfers voor afsluitende toetsen uit voorgaande schooljaren meegewogen. Ook de vakken die al zijn afgesloten worden vermeld. De gemiddelden worden afgekapt op één decimaal.
- De cijferoverzichten van *nieuw behaalde* cijfers dienen getekend te worden door de leerling en ouders of verzorgers. Door ondertekening verklaren leerlingen en ouders zich akkoord met de rapportage. De cijfers waar eerder al voor is getekend, worden wel vermeld op de cijferlijst maar zijn 'bevroren'. De getekende cijfer uitdraaien worden binnen 14 schooldagen na uitreiking door de leerling ingeleverd bij de mentor. Een leerling die niet binnen 14 dagen de cijferlijst inlevert, is automatisch akkoord met de op de lijst vermelde cijfers.

- Het schooljaar wordt afgesloten met een overgangsrapport. Het cijfer per vak op dit rapport is het op een geheel getal afgeronde gemiddelde van alle cijfers die gedurende het schooljaar voor het vak zijn behaald.
- De schoolleiding stelt op voordracht van de vaksecties de wijze waarop het rapportcijfer tot stand komt, vast.
- Een leerling die het niet eens is met de weergave van de cijfers op de definitieve cijfers uitdraai tekent hiertegen binnen 5 schooldagen na het uitreiken van de cijfers uitdraai bezwaar aan bij de secretaris van de examencommissie. Deze controleert met betrokken docent(en) het cijfer en deelt de leerling de uitslag van de controle mee. Indien aanpassing van cijfers plaatsvindt, wordt een nieuwe definitieve cijfer uitdraai meegegeven.

3. Afronding schoolexamen en deelname Centraal Examen

Op het moment dat het schoolexamen compleet is afgerond, tekent de leerling een laatste keer voor het complete schoolexamendossier. Alleen met een compleet schoolexamendossier kan een leerlingen deelnemen aan het Centraal Examen.

4. Bewaren van het examendossier

- De docent levert de envelop met het schoolexamen (zowel gemaakt werk als opgaven en correctiemodel) in op het secretariaat. Het werk wordt gedurende een jaar bewaard in het archief (tot 1 april volgend op het jaar waarin de kandidaat is geslaagd voor het examen).
- Het door de leerling (en ouders bij minderjarigheid van de leerling) voor akkoord getekende overzicht van de schoolexamencijfers wordt door de school bewaard tot uiterlijk 1 april volgend op het jaar waarin de kandidaat is geslaagd voor het examen

5. Het diploma

Het diploma bestaat uit drie delen:

- het officiële bewijs dat de leerling een gymnasiumdiploma aan onze school heeft behaald
- de cijferlijst
- een testimonium waarop de onderdelen uit de vrije ruimte zijn vermeld en eventuele extra activiteiten waaraan de leerling heeft deelgenomen tijdens zijn schoolloopbaan, zoals lid van de medezeggenschapsraad e.d.

G. Onvoorzienne gevallen & beroepsmogelijkheid

- In gevallen waarin voorgaande regelingen niet voorzien, beslist de schoolleiding.
- Beroep tegen beslissingen genomen op grond van dit reglement kan aangetekend worden bij de Commissie van Beroep Eindexamens van de OSVS:

ADRES COMMISSIE VAN BEROEP EINDEXAMENS

Commissie van beroep eindexamens
 p/a OSVS
 t.a.v. drs. W. Kokx
 Postbus 6040
 3130 DA Vlaardingen

Deel 2: Het PTA per vak

Hieronder volgt een overzicht van alle vakken waarin examen wordt afgelegd. Middels een schematische weergave vind je per vak de volgende informatie:

Onderdelen: Welke onderdelen komen in dit kwartaal aan bod?

Domein: een verwijzing naar de domeinen die per vak zijn opgesteld. Een domein is een uitwerking van de eindtermen waaraan een examenkandidaat per vak aan moet voldoen. Voor meer informatie over de subdomeinen en een specifiekere uitwerking van deze domeinen kun je terecht op de site van www.slo.nl

Type: de soort toets (afsluitend, PO etc.)

Factor rapport: de mate waarin het cijfer meetelt in de totstandkoming van het rapportcijfer

Factor SE: het percentage van het complete Schoolexamencijfer van het vak van deze toets.

Her: Is de toets herkansbaar?

Duur: het toegestane aantal minuten voor het maken van de toets

Hulpmiddelen: de hulpmiddelen die een leerling mag gebruiken bij het maken van de toets

Aansluitend aan de schema's wordt in de toelichting vermeld:
evt. deadlines, beoordelingscriteria, wijze van samenwerking etc.

Aardrijkskunde

domeinen

A: vaardigheden

B: wereld

C: Aarde

D: Gebieden

E: Leefomgeving

Leerjaar: 4 (cohort 2020-2021)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1								
2								
3								
4	Arm en Rijk	A en B	AT	3	1	ja	60'	Grote Bosatlas

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1								
2	Klimaatvraagstukken Geheel	A en C	AT	3	2	Ja	80'	Grote Bosatlas
3	Wonen in Nederland (PO)*	A en E	PO	2	2	Nee	-	Grote Bosatlas
	Wonen in Nederland (AT)	A en E	AT	2	2	Ja	80'	
4	Zuid-Amerika (H.4+5+ Venezuela)	A en D	AT	3	2	ja	60'	Grote Bosatlas

* Toelichting op PO in KWARTAAL 3:

De leerling geeft met een groepje les aan de rest van de klas over een of meerdere paragrafen uit het boek Wonen in Nederland. Deze les wordt beoordeeld met een cijfer dat tot stand komt op basis van een beoordelingsformulier dat begin van kwartaal 3 aan de leerling wordt verstrekt in SOMToday.

De einddatum van deze PO verschilt dus van groepje tot groepje. Het schema van wie wanneer

lesgeeft, wordt uiterlijk in de derde lesweek van kwartaal 3 aan de leerlingen bekendgemaakt

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	Zuid-Amerika (fysisch) & Systeem Aarde H. 1+2+3	A, C, D	AT		3	Ja	80'	Grote Bosatlas
	PO Lesgeven*	A,C,D	PO		2	Nee	-	-
2	Zuid-Amerika (sociaal) & Globalisering	A,B,D	AT		3	Ja	80'	Grote Bosatlas
3	Wonen in Nederland	A,C,E	AT		3	Ja	80'	Grote Bosatlas
4								

*Het gaat om de PO die de zesdeklassers eigenlijk in het derde schoolkwartaal 2019-2020 (hun 5e leerjaar) hadden moeten doen. Door de Corona maatregelen heeft een groot deel van de zesdeklassers deze PO nog niet kunnen doen. De cijfers zullen worden ingevuld in de cijferkolom uit klas 5. In kwartaal 1 en 2 zal dit worden gedaan.

Biologie

domeinen

A: vaardigheden

B: zelfregulatie

C: zelforganisatie

D: interactie

E: Reproductie

F: Evolutie

Leerjaar: 4 (cohort 2020-2021)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	tekening geplasmolyseerde ui	A,B	PO	3/4	1/4	Nee	60'	vaardigheden Biologie, potlood, geodriehoek, gum
2	Verslag osmose aardappelstaafjes	A,B	PO	6/4	1/2	Nee	180'	vaardigheden Biologie
3								
4	tekening mossel	A ,F	PO	3/4	1/4	Nee	90'	vaardigheden Biologie, potlood, gum, geodriehoek
	Cellen, voortplanting, genetica en evolutie	B,C,D,E, F	AT	3	3	Ja	80'	BINAS, niet-grafische rekenmachine, tekenmateriaal

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	tekening mossel	A,F	PO	3/4	1/4	Nee	90'	vaardigheden Biologie, potlood, geodriehoek, gum
2	Ecologie en stofwisseling	B,C,D	AT	3	3	Ja	80'	BINAS, niet-grafische rekenmachine, tekenmateriaal
3	Enzymkinetiek	A,B	PO	1	1/3	Nee	180''	vaardigheden biologie
4	Ethologie Blijdorp	A,D	PO	1	1/3	Nee	300'	vaardigheden Biologie, potlood, geodriehoek, gum excursieboekje
4	Huidmondje tekening	A,D	PO	1	1/3	Nee	30'	vaardigheden Biologie, potlood, geodriehoek, gum
4	Regeling, DNA en Planten	B,C,D,E	AT	3	3	Ja	80'	BINAS, niet-grafische rekenmachine, tekenmateriaal

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	Ethologie (Blijdorp) verslag	A,D	PO		1/3	Nee	300'	vaardigheden Biologie, potlood, geodriehoek, gum excursieboekje
	Huidmondje tekening	A,D	PO		1/3	Nee	30'	vaardigheden Biologie, potlood, geodriehoek, gum
	Hart tekening	A,B	PO		1/3	Nee	90'	vaardigheden Biologie, potlood, geodriehoek, gum
2	Vertering verslag	A,B	PO		2/3	Nee	180'	vaardigheden Biologie, potlood, geodriehoek, gum
	Fysiologie mens	B,C,D	AT		3	Ja	80'	BINAS, niet-grafische rekenmachine, tekenmateriaal
3							,	
4								

Toelichting op PO's:

Alle tekeningen moeten aan het einde van de les ingeleverd worden. Alle verslagen moeten 1 week voordat de toetsweek begint, ingeleverd zijn. Beoordelingseisen zijn te vinden bij de van toepassing zijnde documenten in de vaardigheden biologiepagina.

Vaardigheden biologie: <https://sites.google.com/a/stgs.nl/stgs-biologie/vaardigheden>

CMS Cultuur Maatschappij en Sport (120 SLU)

Inleiding

Onze school heeft ervoor gekozen om leerlingen in de tweede fase 120 Studielasturen (SLU) te laten besteden aan een individueel programma van culturele, maatschappelijke en sportieve activiteiten (CMS). Via een evenredige verdeling zijn er 40 SLU toegekend aan Cultuur, 40 SLU aan Maatschappij en 40 SLU aan Sport.

De CMS-activiteiten vinden plaats in klas 4 en klas 5. Aan het eind van klas 4 moet tenminste 50 % zijn afgesloten, d.w.z. tenminste 20 SLU voor Cultuur, 20 SLU voor Maatschappij en 20 SLU voor Sport. Aan het eind van klas 5 moeten alle CMS-activiteiten naar behoren zijn afgerond.

Een leerling mag geen lessen volgen in klas 5 als het CMS-programma van klas 4 niet is voltooid. Eveneens mag een leerling geen lessen volgen in klas 6 als het totale CMS-programma niet is afgerond.

De CMS-coördinator administreert van elke individuele leerling de voortgang van zijn / haar verrichtingen. De leerling dient van de vervulling van alle SLU in het kader van het vak CMS een schriftelijk verslag (Cultuur) of een schriftelijke bevestiging (Maatschappij en Sport) te overleggen aan de CMS-coördinator.

Voor de registratie van een Maatschappij- of een Sportactiviteit zijn formulieren verkrijgbaar.

De voorwaarden waaraan een verslag van een Cultuur-activiteit moet voldoen worden hieronder toegelicht. In bijzondere omstandigheden kan voor bepaalde onderdelen dispensatie worden verleend door de CMS-coördinator, die hiervoor toestemming vraagt van de schoolleiding.

CULTUUR

1 Overzicht van de Cultuur-activiteiten met de toegekende SLU .

Bezoek theater (dans, zang, cabaret, toneel, concert e.d.) Tenminste 1 bezoek.	4 SLU
Bezoek museum Tenminste 2 bezoeken.	3 SLU
Bekijken speelfilm (bioscoop, dvd, tv) Maximaal 5 films, waarvan tenminste 3 verschillende genres (let op: thriller / actie / horror telt als 1 genre).	2 SLU per film

Géén animatie- of kinderfilms.	
Zelf toneelspelen/ ballet of dans / muziekles Voor het aftekenen van SLU voor toneel of ballet of dans maak je een verslag van je activiteiten, waarin je eventuele voorstellingen natuurlijk ook betreft. Voor het aftekenen van SLU voor muziekles kun je één van je ouders een formulier laten invullen, waarop je aangeeft welk instrument je speelt. Let op: je krijgt alleen SLU toegekend voor muziekles gevolgd bij een muziekschool of een privédocent.	maximaal 15 SLU
Bezoek monument	1 SLU

Andere activiteiten in overleg met de CMS-coördinator.

2 Schriftelijke verslaglegging van de Cultuur-activiteiten.

Van de Cultuur-activiteit wordt in elk geval het toegangskaartje ingeleverd en een verslag gemaakt, dit laatste bij voorkeur aan de hand van een recensie van het concert / de expositie e.d.

Het verslag bedraagt ongeveer 1 A4-tje en wordt op papier ingeleverd. Als leerlingen gezamenlijk een Cultuur-activiteit verrichten, dient elke leerling een individueel verslag in te leveren.

In het verslag moet je in elk geval een duidelijk beargumenteerde beoordeling geven van toneelstuk / concert / film e.d. Wat sprong er voor jou uit in positieve of negatieve zin? Wat was de beste / slechtste scène of het mooiste / leukste schilderij? Vertel iets over de toegepaste technieken / aankleding e.d.

Het is niet toegestaan om verslagen in te leveren van Cultuur-activiteiten die behoren tot het les- of excursieprogramma van de school.

MAATSCHAPPIJ

1 Overzicht van de Maatschappij-activiteiten met de toegekende SLU .

Voor alle Maatschappij-activiteiten geldt: **1 gewerkt klokuur = 1 SLU**

Let er goed op dat het een non-profit organisatie betreft waar je vrijwilligerswerk doet. Vrijwilligerswerk binnen de familie is in principe niet toegestaan.

Overleg bij twijfel altijd met de CMS-coördinator.

In school:	bestuurlijke activiteit, zoals lidmaatschap van de Medezeggenschapsraad, van de leerlingenraad of van een commissie (bijv. Crew / H&C) begeleiding onderbouwleerling(en) (ADDIDI-project)
-------------------	--

Buiten school:	elke vorm van onbetaald werk of vrijwilligerswerk bij een non-profit organisatie, bijvoorbeeld in een bejaardentehuis of bij een sportvereniging, bij scouting of jeugdland, collecteren enz.
-----------------------	---

2 Registratie Maatschappij-activiteiten.

De Maatschappij-activiteiten in school worden gedocumenteerd door de CMS-coördinator. Het aantal SLU wordt bepaald in overleg met de CMS-coördinator.

Voor Maatschappij-activiteiten buiten school verschaft de CMS-coördinator de leerlingen een formulier waarop de vervulling van de activiteit wordt bevestigd door middel van de handtekening van een volwassen begeleider van de activiteit of van één van de ouders.

SPORT

1 Overzicht van Sport-activiteiten met de toegekende SLU.

Als Sport-activiteit geldt elke vorm van actieve sportbeoefening, individueel of in clubverband. Voor elke Sport-activiteit geldt: 1 uur sportbeoefening = 1 SLU

2 Registratie Sport-activiteiten

Voor het registreren van Sport-activiteiten verschaft de CMS-coördinator de leerlingen een formulier waarop de vervulling van de activiteit wordt bevestigd door middel van de handtekening van een volwassen begeleider van de activiteit of van één van de ouders.

Uiterste inleverdatum:

De uiterste inleverdatum van Cultuurverslagen voor de eerste helft van het schooljaar is **15 januari 2021**.

Het CMS- programma dient uiterlijk op **4 juni 2021** te zijn afgerond volgens de hierboven beschreven voorwaarden. Is het programma niet naar behoren afgerond, dan kan de leerling niet bevorderd worden naar de volgende klas.

Hierover wordt de leerling uiterlijk op **18 juni 2021** geïnformeerd.

Duits

domeinen

A: leesvaardigheid

B: kijk- en luistervaardigheid

C: gespreksvaardigheid

D: schrijfvaardigheid

E: Literatuur

F: Oriëntatie op Studie en Beroep

Leerjaar: 4 (cohort 2020-2021)

Voor het vak Duits zijn er in leerjaar 4 geen AT's.

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1								
2	Literatuur en lit. geschiedenis	E	AT	3	1	Ja	80'	Woordenboek D-N, N-D
3	Luistervaardigheid	B	LT	3	1	Nee	60'	
4	Spreekvaardigheid (monoloog en dialoog)	C	MO	3	1	Nee	30'	

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	Literatuur en lit. geschiedenis	E	AT		2	ja	80'	Woordenboek D-N, N-D
2	Spreekvaardigheid (duo's)	C	MO		3	Nee	25'	
3	Luistervaardigheid	B	LT		3	Nee	60'	

3	Schrijfvaardigheid	D	AT		2	ja	80'	woordenboek D-N, N-D

Economie

domeinen

A: vaardigheden

B: concept Schaarste

C: concept Ruil

D: concept Markt

E: concept Ruilen over de tijd

F: concept Samenwerken en onderhandelen

G: concept Risico en informatie

H: concept Welvaart en Groei

I: Concept Goede tijden en slechte tijden

J: onderzoek en experiment

K: Keuzeonderwerpen

Leerjaar: 4 (cohort 2020-2021)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	Concept schaarste Concept ruil	A,B,C	PO	3	1	Nee		
2								
3								
4								

Toelichting op de PO: zie bijlage 1

In klas 4 worden conform de syllabus centraal examen 2021 economie VWO klaslokaalexperimenten uitgevoerd. Meer informatie: zie bijlage 2.

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1								
2	Economische scholen	A,H,I,K	PO	3	2	Nee		
3								
4	Keynesiaans conjunctuurmodel Keuzeonderwerp 2	A,I,K	AT	3	2	ja	68'	Basispakket zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens van de eindexamens en de staatsexamens VO in 2021, van 24 juni 2019, nummer CvTE-19.00904. Grafische rekenmachine is niet toegestaan.

In klas 5 worden conform de syllabus centraal examen 2021 economie VWO klaslokaalexperimenten uitgevoerd. Meer informatie in bijlage 2. Toelichting op keuzeonderwerp 2 in kwartaal 4: zie bijlage 4.

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	-Markt -Welvaart en groei	A,D,H	AT		3	Ja	80'	Basispakket zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens van de eindexamens en de staatsexamens VO in 2021, van 24 juni 2019, nummer CvTE-19.00904. Grafische rekenmachine is niet toegestaan.
2	-Markt -Ruilen over tijd -Welvaart en groei -Goede tijden, slechte tijden	A,D,E,H,I	AT		3	Ja	80'	idem
3	-Markt -Ruilen over tijd -Samenwerken en onderhandelen -Risico en informatie -Welvaart en groei -Goede tijden, slechte tijden	A,D,E,F, G,H,I	AT		3	Ja	80'	idem
4								

Economie *Bijlagen*

Bijlage 1 – Toelichting praktische opdracht: concept schaarste en concept ruil

Inleiding

In de handreiking schoolexamen economie staan de concepten toegelicht. Bij het concept schaarste staat beschreven dat de leerling in contexten kan analyseren dat beperkte middelen en ongelimiteerde behoeften dwingen tot het maken van keuzes. Bij het concept ruil staat beschreven dat de leerling in contexten kan analyseren dat het ruilproces de basis vormt voor een optimale inzet van middelen en iedereen optimaal zijn comparatieve voordelen kan benutten. Voorts kan de leerling analyseren dat ruil arbeidsdeling mogelijk maakt en op welke manier geld het ruilproces soepeler laat verlopen.

In deze praktische opdracht zullen de onderwerpen uit het concept schaarste en concept ruil worden behandeld binnen een actuele context. Leerlingen analyseren de theorie, analyseren de praktijk en leerlingen zoeken naar overeenkomsten en verschillen tussen theorie en praktijk. Ook wordt verwacht dat leerlingen op basis van de analyses van de theorie en praktijk een eigen mening kunnen vormen.

Leerdoelen

Schaarste

Een leerling kan in contexten:

- de spanning verklaren die bestaat tussen behoeften en beperkte middelen en beoordelen in hoeverre keuzes gebaseerd zijn op een bepaalde mate van hiërarchie;
- de samenhang ontdekken in het gegeven dat binnen gezinnen, ondernemingen en de overheid overeenkomsten en verschillen bestaan in de afwegingen die worden gemaakt op basis van alternatieve aanwendbaarheid;
- de opofferingskosten bepalen die behoren bij keuzes die gezinnen en bedrijven maken;
- onderzoeken of jongeren meer budgettaire problemen hebben dan ouderen

Ruil

Een kandidaat kan in contexten:

- het onderscheid tussen productie en consumptie verklaren en de functie van ruil hierin beschrijven;
- motieven van winststreven en behoeftebevrediging verklaren;
- comparatieve en absolute kostenvoordelen onderscheiden en aantonen dat deze niet alleen een rol spelen bij internationale ruil maar ook binnen het gezin;

- aantonen dat bij ruil wederzijds voordeel ontstaat;
- met voorbeelden uitleggen op welke wijze specialisatie en arbeidsdeling de arbeidsproductiviteit toe kan nemen;
- met behulp van transactiekosten verklaren waarom bedrijven bestaan of waarom bedrijven zich splitsen;
- de samenhang ontdekken tussen eigendomsrechten en transactiekosten.

Geld als smeermiddel van de ruil

Een kandidaat kan in contexten:

- voorbeelden geven van geld als ruil-, reken- en oppotmiddel;
- verklaren waarom transactiekosten niet alleen in geld kunnen worden uitgedrukt en waarom transactiekosten bij ruil door de introductie van geld gedeeltelijk verdwijnen;
- randvoorwaarden beschrijven van het functioneren van een geldsysteem (zoals fiducia en technische vereisten);
- chartaal geld van giraal geld onderscheiden;
- met voorbeelden uitleggen op welke wijze een commerciële bank door geldschepping zijn liquiditeitspositie kan veranderen en dit rekenkundig onderbouwen;
- intrinsieke en extrinsieke waarde van geld onderscheiden en deze begrippen in relatie brengen met de Wet van Gresham.

Deadline

Laatste vrijdag voorafgaand aan toetsweek 1 – 24.00 uur

De leerlingen leveren de opdracht in via Google Classroom.

Beoordelingscriteria

Het beoordelingsmodel zal op de laatste bladzijde van de opdracht worden bijgevoegd.

Bijlage 2 - Klaslokaalexperimenten

Inleiding

De klaslokaalexperimenten worden toegepast ter introductie van een nieuw onderwerp. Door het onderwerp te introduceren met behulp van een klaslokaalexperiment, komt het onderwerp direct tot leven. Abstracte begrippen worden grijpbaar voor leerlingen. De introductie in de vorm van een klaslokaalexperiment vergroot de kans dat leerlingen de theorie goed tot zich kunnen nemen en vergroot de kans dat de stof langer beklijft. Hieronder staat voor leerjaar 4 en 5 aangegeven welke klaslokaalexperimenten worden toegepast per periode. Per klaslokaalexperiment staat aangegeven welke leerdoelen bij ieder experiment horen

Klas 4

Periode 1

- Elasticiteiten
 - Leerdoelen:
 - De leerling maakt kennis met de term elasticiteit
 - De leerling krijgt inzicht in de keuzes die mensen maken met betrekking tot hun budget en hun behoeften
 - De leerling maakt kennis met de formule om de prijselasticiteit van de vraag te berekenen
 - De leerling krijgt inzicht in de verschillen tussen producten met betrekking tot de prijsgevoeligheid van de vraag

Periode 3

- Surplus
 - Leerdoelen:
 - De leerling maakt kennis met de term surplus
 - De leerling maakt kennis met de termen betalingsbereidheid en verkoopbereidheid
 - De leerling krijgt inzicht in het voordeel wat kopers en verkopers hebben bij een transactie
 - De leerling krijgt inzicht in de gevolgen van het vaststellen van een minimumprijs en maximumprijs

Periode 4

- Collectieve goederen en externe effecten
 - Leerdoelen:
 - De leerling maakt kennis met de termen collectieve goederen en externe effecten
 - De leerling krijgt inzicht in het effect van belastingen op de collectieve opbrengst
 - De leerling krijgt inzicht in de invloed van externe effecten op de collectieve opbrengst en de solidariteit
- Tragedy of the common
 - Leerdoelen:
 - De leerling maakt kennis met de term tragedy of the common

- De leerling krijgt inzicht in het nut van (quasi) collectieve goederen
- De leerling krijgt inzicht in de gevolgen van een situatie met volledig vrije marktwerking zonder regelgeving

Klas 5

Periode 1

- *Gevangenendilemma*
 - Leerdoelen:
 - De leerling maakt kennis met het gevangenendilemma
 - De leerling maakt kennis met de termen dominante strategie en nash-evenwicht
 - De leerling krijgt inzicht in het proces dat aan het maken van een keuze vooraf gaat

Periode 2

- $MO = MK$
 - Leerdoelen:
 - De leerling maakt kennis met de termen marginale opbrengst en marginale kosten
 - De leerling krijgt inzicht in het vaststellen van de situatie van maximale winst bij een markt van volledige vrije mededinging en een monopolistische markt

Periode 3

- *Cijferverzekering (asymmetrische informatie)*
 - Leerdoelen:
 - De leerling maakt kennis met de termen risico-aversie, solidariteit, asymmetrische informatie, averechtse selectie, moral hazard en eigen risico
 - De leerling krijgt inzicht in risico-avers gedrag en de wijze waarop dit een rol speelt bij de keuze voor het afsluiten van een verzekering
 - De leerling krijgt inzicht in de afweging van een verzekerde tussen kosten en risico bij het afsluiten van een verzekering
 - De leerling krijgt inzicht in de rol van (verplichte) solidariteit bij verzekeringen
 - De leerling krijgt inzicht in eigen risico dat verzekeraars gebruiken om moral hazard te beperken
- *Scoren met beleid (verbanden tussen macro-economische gebeurtenissen)*
 - Leerdoelen:
 - De leerling krijgt inzicht in hoe actuele gebeurtenissen de macro-economie beïnvloeden
- *Inflation Island (inflatie)*
 - Leerdoelen:
 - De leerling maakt kennis met de termen deflatie, prijsstabiliteit, hoge inflatie en hyperinflatie
 - De leerling krijgt inzicht in de effecten van deflatie, prijsstabiliteit, hoge inflatie en hyperinflatie op de economie binnen verschillende contexten, zoals banken, overheid, universiteit, winkelcentrum,

bouwsector en een woonwijk

- **Economia (rentebeleid ECB)**
 - **Leerdoelen:**
 - De leerling maakt kennis met de inflatiedoelstelling van de Europese centrale bank
 - De leerling krijgt inzicht in het effect van het basisrentetarief
 - De leerling krijgt inzicht in het effect van diverse gebeurtenissen op de economie en de gevolgen voor het basisrentetarief
- **Delfi-tool (wisselkoers)**
 - **Leerdoelen:**
 - De leerling krijgt inzicht in de gevolgen van diverse wijzigingen in het economische beleid of de (internationale) economische omgeving

Periode 4

- **Conjunctuurklok**
 - **Leerdoelen:**
 - De leerling maakt kennis met de term conjunctuur en diverse indicatoren
 - De leerling krijgt inzicht in de relatie tussen de diverse indicatoren en het verband met de conjunctuur

Bijlage 3 - Toelichting praktische opdracht: economische scholen

Inleiding

Economische theorieën komen niet uit de lucht vallen. Ooit zijn ze bedacht door iemand, als reactie op al bestaande denkbeelden, geïnspireerd door de economische situatie van het moment. De economische theorie zoals we die aan het einde van de twintigste eeuw kennen, heeft haar wortels in de achttiende en negentiende eeuw.

In deze keuzemodule bespreken we de ideeën van een aantal (vergeten) economen met hun analyses en theorieën. Dit geeft een theoretisch kader om inzicht te krijgen in actuele macro economische vraagstukken. Door verbanden te leggen tussen diverse theorieën en actuele economische vraagstukken ga je de vraagstukken beter begrijpen en kan je een mening hierover vormen.

Leerdoelen

- De leerling heeft inzicht in de historische ontwikkeling van het economisch denken.
- De leerling heeft inzicht in het economisch denken voor de tweede wereldoorlog.
- De leerling heeft inzicht in het economisch denken na de tweede wereldoorlog.
- De leerling kan (historische) economische theorieën koppelen aan actuele macro economische vraagstukken.
- De leerling kan op basis van (historische) economische theorieën een mening vormen over actuele macro economische vraagstukken.
- De leerling maakt kennis met elementen uit wetenschappelijk onderzoek, zoals literatuuronderzoek, enquête uitzetten en bronvermelding.

Deadline

Vierde vrijdag in periode 2 – 24.00 uur

De leerlingen leveren de opdracht in via Google Classroom.

Beoordelingscriteria

Het beoordelingsmodel zal op de laatste bladzijde van de opdracht worden bijgevoegd.

Bijlage 4 - Toelichting Keynesiaans conjunctuurmodel

Leerdoelen

- De leerling kan de theorie met betrekking tot de volgende begrippen reproduceren: structuurzijde, conjunctuurzijde, productiecapaciteit, productiefactoren, arbeidsproductiviteit, investeringen, kapitaalproductiviteit, knelpuntfactor, bezettingsgraad, werkloosheid, economische kringloop, multiplierwerking, consumptiequote, effectieve vraag, evenwichtsinkomen, arbeidsmarkt, inderdieneffect, nationaal spaarsaldo, staat van middelen en bestedingen, conjunctureel begrotingsbeleid.
- De leerling kan berekeningen uitvoeren met betrekking tot diverse economische kringloop modellen, zoals bij een gesloten economie zonder overheid, gesloten economie met overheid, gesloten economie met overheid en arbeidsmarkt en een open economie met overheid.
- De leerling kan redeneringen uitvoeren met betrekking tot diverse economische kringloop modellen.

Beoordeling

De beoordeling vindt plaats op basis van een schriftelijke afsluitende toets na periode 4 in leerjaar 5.

Engels Regulier

domeinen

A: leesvaardigheid

B: kijk- en luistervaardigheid

C: gespreksvaardigheid

D: schrijfvaardigheid

E: Literatuur

F: Oriëntatie op Studie en Beroep

Leerjaar: 4 (cohort 2020-20210)

Voor het vak Engels Regulier zijn er in het vierde leerjaar geen AT's.

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1								
2								
3	Writing: Essay of informele brief	D	AT	3	4	Ja	80'	woordenboek E-N, N-E
	Mondeling*	C	MO	3	2	Nee	15'	citaten uit de romans
4	Mondeling*	C	MO	3	2	Nee	15'	citaten uit de romans

* Het mondeling van klas 5 wordt over twee kwartalen verdeeld. Wanneer het mondeling in kwartaal 3 is afgenomen, is er geen mondeling in kwartaal 4.

Individueel mondeling over 3 romans naar keuze: 1 roman van Britse auteur, 1 klassieke roman van een Amerikaanse auteur, 1 van origine Engelstalige roman naar keuze.

Keuze van klassieke romans a.d.h.v. boekenlijst te verkrijgen bij vakdocent. De van origine Engelstalige roman van een roman naar keuze mag geen Young Adult roman zijn, en moet vooraf door de docent worden goedgekeurd.

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	Literatuur	E	AT		2	ja	80'	Woordenboek E-N, N-E
2	Literatuur	E	AT		2	ja	80'	idem
3	Luistervaardigheid	B	LT		4	Nee	60'	
	Mondeling*	C	MO		2	Nee	25'	
4								

* Het mondeling gebeurt in tweetallen. Keuze romans: 1 Amerikaanse, 1 Britse auteur en een roman klassikaal gelezen in kwartaal 3. Romans vooraf goedgekeurd. Mondeling tevens over stellingen (vast te stellen tijdens mondeling, bundel met nieuwsartikelen).

Engels Cambridge

domeinen

A: leesvaardigheid

B: kijk- en luistervaardigheid

C: gespreksvaardigheid

D: schrijfvaardigheid

E: Literatuur

F: Oriëntatie op Studie en Beroep

Leerjaar: 4 (cohort 2020-2021)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1								
2								
3								
4	mondeling*	C	MO	3	2	Nee	15'	

* Individueel mondeling over roman naar keuze + 2 artikelen over current affairs.

Romankeuzes:

- Kazuo Ishiguro, *Never Let Me Go*
- Harper Lee, *To Kill a Mockingbird*
- Emma Donoghue, *The Room*

Krantenartikelen worden tijdig met de leerlingen gedeeld in de loop van het vierde kwartaal.

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	mondeling*	C	MO	3	2	Nee	10'	
2								
3	Writing: Essay of informele brief	D	AT	4	4	Ja	80'	woordenboeken E-N, N-E
4								

* Individueel mondeling over roman naar keuze + 2 artikelen over current affairs.

Romankeuzes:

- Harper Lee, *To Kill a Mockingbird* (alleen dit jaar i.v.m. aanpassing PTA Corona)
- Kurt Vonnegut, *Slaughterhouse 5*
- Jane Austen, *Pride and Prejudice*
- Bram Stoker, *Dracula*

Krantenartikelen worden tijdig met de leerlingen gedeeld in de loop van het eerste kwartaal.

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	Literatuur	E	AT		2	ja	80'	Woordenboek E-N, N-E
2	Literatuur	E	AT		2	ja	80'	idem
3	Luistervaardigheid	B	LT		4	Nee	60'	
	Mondeling*	C	MO		2	Nee	15'	
4								

* Het mondeling dat bij het CPE examen is afgenomen (afname eind klas 5) geldt ook als AT spreekvaardigheid. De behaalde score op het Cambridge CPE examen zal worden omgezet naar een cijfer. Indien de score op het CPE "not reported" is, moet de leerling het mondeling afleggen volgens de criteria in het PTA Engels Regulier schooljaar 2020-2021.

Het omzettingstabel is op aanvraag beschikbaar bij de docent.

Filosofie

A: Vaardigheden

B: Wijsgerige Antropologie

C: Ethiek

D: Kennisleer

E: Wetenschapsfilosofie

Leerjaar: 4 (cohort 2020-20210)

Voor het vak Filosofie zijn er in het vierde leerjaar geen AT's.

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	Kennisleer	D	AT	3	2	Ja	80'	
2	Ethiek en Wijsgerige antropologie	B,C	AT	3	2	Ja	80'	
3	Wetenschaps-filosofie	E,A	PO*	3	2	Nee		
4	Sociale Filosofie en Cultuurfilosofie	C,B	AT	3	2	Ja	80'	

* Het PO betreft het maken van een tijdschrift. Zie SOM. Deadline: einde periode.

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	Het goede leven en de vrije markt	C	AT		3	Ja	80'	
2	Het goede leven en de vrije markt	C	AT		3	Ja	80'	
3	Het goede leven en de vrije markt	C	AT		3	Ja	80'	

Frans

domeinen

A: leesvaardigheid

B: kijk- en luistervaardigheid

C: gespreksvaardigheid

D: schrijfvaardigheid

E: Literatuur

F: Oriëntatie op Studie en Beroep

Leerjaar: 4 (cohort 2020-20210)

Voor het vak Frans zijn er in het vierde leerjaar geen AT's.

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1								
2	Histoire litteraire du XXe et XXle siecle et auteurs correspondants. No et moi van Delphine Vigan*	E, subdom. E1,E2,E3	AT	3	1	Nee	60'	woordenboek F-N, N-F
3								
4	" Faire un expose" of "Donner son avis" buiten de TW en in principe in duo's.	C subdom. C1 en C2	MO	2	2	Nee	15'	powerpoint ter ondersteuning

* In de toets moet de leerling een mening of standpunt kunnen geven waaruit blijkt dat hij/zij de opgedragen stukken heeft gelezen.

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	Schrijven: brief/ e mail, essay etc.	D subdom D1 en D2	AT		3	Ja	80'	woordenboek F-N, N-F
2	Histoire litteraire du XXe et XX!e siecle et auteurs correspondants. No et moi van Delphine Vigan*	E, subdom. E1,E2,E 3	AT		2	Nee	60'	woordenboek F-N, N-F
3	Production orale*	C subdom C1 en C2	MO		3	Nee	20'	
3	Kijk-en Luistervaardigheid (comprehension orale)	B	LT		3	Nee	60'	

*Mondeling: over een onderwerp. Monologisch iets kunnen vertellen en daarover in gesprek kunnen gaan en mening geven/verdedigen. Een leerling, 2 docenten.

N.B. B1 leerlingen krijgen het cijfer op basis van de behaalde punten bij spreekvaardigheid

Geschiedenis

domeinen

A: Historisch besef

B: Oriëntatiekennis

C: Thema's (4 voor E&M, 5 voor C&M)

D: Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie

E: Oriëntatie op studie en beroep

Leerjaar: 4 (cohort 2020-2021)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	thema: migratie	C	PO	1	1	Nee		
2	Prehistorie (TV1) en Oudheid (TV2)	A,B	AT	1	1	Ja	60'	woordenboek
3	Middeleeuwen (TV3 en TV4) HC Steden en burgers in de Lage Landen 1050-1700 thema: Schiedam oriëntatiekennis TV1 t/m TV5	A,B	AT	1	1	Ja	60'	woordenboek
4	Vroeg-Moderne Tijd TV5 t/m TV7 (deels)	A,B	AT	2	1	Ja	80'	woordenboek

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	Moderne Tijd TV 8 en 9 Thema: industriële revolutie en de geschiedenis van de rechtsstaat en het ontstaan van de parlementaire	A,B,D	AT	2	2	Ja	80'	woordenboek

	democratie in Nederland orientatiekennis: delen van TV5 t/m TV7, TV8 en TV9							
2	HC Duitsland in Europa 1918-1991	A,B	TT (50%) en PO (50%)	2	2	Nee	80'	woordenboek
3	HC Verlichting 1650-1900 orientatiekennis TV3 t/m TV5	A,B	AT	2	2	Ja	80'	woordenboek
4	HC China- deel 1 1842-1920 (par. 1 t/m 5) orientatiekennis TV8 t/m TV10	A,B	AT	3	2	Ja	80'	woordenboek

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	Moderne Tijd TV10 thema: HC Koude Oorlog 1945-1991 orientatiekennis TV5 t/m TV10	A,B	AT		3	Ja	80'	woordenboek
2	thema: HC de Republiek 1515-1648 thema: HC Verlichting en democratische revoluties orientatiekennis TV2 t/m TV4	A,B	AT		3	Ja	80'	woordenboek

3	CE training TV1 t/m TV10 thema: HC Duitsland 1871-1945 thema: HC Koude Oorlog 1945-1991	A,B	AT		3	Ja	100'	woordenboek
4								

Grieks

Domeinen

A: Reflectie op klassieke teksten (subdomein 1) en antieke cultuur (subdomein 2)

B: Reflectie op relaties tussen de antieke cultuur en de latere Europese cultuur

C: Zelfstandige oordeelsvorming

D: Oriëntatie op studie en beroep

E: Informatievaardigheden.

Leerjaar: 4 (cohort 2020-2021)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1								
2								
3								
4	Verhalend proza (Aesopus, Lucianus)	A,B,C,E	AT	3	1	Ja	80'	woordenboek Grieks-NL

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	Geschiedschrijving (Herodotus)	A,B,C,E	AT	3	2	Ja	80'	woordenboek Grieks-NL
2	Filosofie (Plato)	A,B,C,E	AT	3	2	Ja	80'	woordenboek Grieks-NL
3	Retorica en rechtsstaat (Lysias)	A,B,C,E	AT	3	2	Ja	80'	woordenboek Grieks-NL
4	Lyrische poezie (oa Sappho)	A,B,C,E	AT	3	2	Ja	80'	woordenboek Grieks-NL

Toelichting: de AT's 1 en 2 bestaan voor $\frac{2}{3}$ uit vragen over de gelezen teksten, voor $\frac{1}{3}$ uit een ongeziene vertaling. AT3 is een ongeziene vertaling en AT4 enkel vragen over gelezen stof.

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	tragedie (Euripides <i>Bacchae</i>)	A,B,C,E	AT		3	Ja	80'	woordenboek Grieks-NL
2	tragedie (Euripides <i>Bacchae</i>)	A,B,C,E	AT		3	Ja	80'	woordenboek Grieks-NL
3	tragedie (Euripides <i>Bacchae</i>)	A,B,C,E	AT		3	Ja	140*	woordenboek Grieks-NL
4								

Toelichting:

AT tw1: repetitie teksten kw 1 ($\frac{2}{3}$) + proefvertaling ($\frac{1}{3}$)

AT tw 2: repetitie teksten kw 2 ($\frac{2}{3}$) + proefvertaling ($\frac{1}{3}$)

AT tw 3: repetitie teksten kw 3 (50%), proefvertaling (50%); twee aparte toetsmomenten met 1 combinatiecijfer

* Twee toetsmomenten:

1: 80' proefvertaling

2: 60' tekstrepetitie

KUDR

domeinen

A : vaktheorie

B: Praktijk

C: Oriëntatie op studie en beroep.

Leerjaar: 4 (cohort 2020-2021)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1								
2								
3								
4	Theater maken	A,B	PO*	3	20%	Nee	2,5' pp	theatertechniek

* Toelichting op de PO:

De datum van het optreden staat aan het begin van het jaar in de jaarkalender.

De presentatie vindt plaats op school voor een openbaar publiek.

De presentatie wordt naast de betrokken vakdocent nog door minimaal 1 andere persoon beoordeeld.

De beoordeling vindt plaats op basis van hieronder vastgelegde criteria. Een leerling wordt zowel beoordeeld op spel als op kwaliteit van het zelfgemaakte stuk.

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1								
2								
3*	Regisseren	A,B	PO	3	regie 20%	Nee	15'	theatertechniek
	Acteren 1	B	PO	3		Nee	15'	
4*	acteren 2	B	PO	3	acteren totaal 40%	Nee	15'	theatertechniek
	acteren 3	B	PO	3		Nee	15'	
	acteren 4	B	PO	3		Nee	15'	

* De opdrachten worden gedurende het laatste half jaar gemaakt

* uitleg factor bij het schoolexamen, zie criteria.

Toelichting op PO's in kwartaal 3 en 4:

De presentaties zijn op specifieke data, vastgelegd in de jaarplanning. De presentaties zijn voor openbaar publiek. De regie/acteer prestaties worden door de betrokken docent en minimaal 1 andere persoon met affiniteit en ervaring met theater beoordeeld aan de hand van de hieronder vastgelegde criteria.

Leerjaar: 6 (cohort 2018-201)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1								
2								
3*	Regisseren	A,B	PO		regie 20%	Nee	15'	theatertechniek
	Acteren 1	B	PO			Nee	15'	
4*	acteren 2	B	PO		acteren totaal 40%	Nee	15'	theatertechniek
	acteren 3	B	PO			Nee	15'	
	acteren 4	B	PO			Nee	15'	

Let op: Uitgestelde opdracht klas 5 op 9 oktober 2020 ivm aanpassing PTA Corona

	Onderwerp(en)	Domein	Type		Factor SE	her?		
1,2*	Recensie	A,C	PO		1/10	Nee	+/-1A4	geen
	Theorie	A,C	PO		1/10		+/-1 8A4	
1,2*	Recensie	A,C	PO		1/10	Nee	+/- 1A4	geen
	Theorie	A,C	PO		1/10		+/-8A4	
3								
4								

*De opdrachten worden gedurende de twee kwartalen gemaakt.

Toelichting op HD/PO in KWARTAAL1,2:

De inleverdata van de opdrachten worden in samenspraak met de leerlingen vastgesteld.

Deze worden vervolgens schriftelijk gedeeld met de leerlingen. Indien deze schriftelijke mededeling achterwege blijft is de uiterste inleverdatum 2 weken voor het definitief vaststellen van de SE cijfers

Criteria/eisen/beoordeling voor afsluitende praktische opdrachten drama :

Algemeen

dwz zowel voor theatermaken/regisseren als acteren 1,2,en 3

- ze worden opgevoerd voor een openbaar publiek van minimaal 10 mensen.
- ze worden opgevoerd in een voor theater geschikte ruimte.
- ze worden beoordeeld door meer dan 1 persoon.
- de opdrachten zijn niet herkansbaar

Beoordeling algemeen:

Het precies beoordelen van alle losse onderdelen is vanwege de extreme samenhang bij drama zeer moeilijk. Vandaar dat er ook altijd meerdere beoordelaars zijn. De beoordeling wordt via een volgorde systeem gedaan. (alle beoordelaars maken een volgorde van goed naar slecht gebaseerd op alle criteria. Vervolgens wordt dat gemiddeld. Vervolgens wordt over die volgorde gediscussieerd, waarna de definitieve volgorde wordt vastgesteld.)

De becijfering is op grond van de criteria en volgt vervolgens de definitieve volgorde

theatermaken:

- de opvoering duurt ongeveer twee en een halve minuut per persoon.
- de opvoering gebeurt in 1, 2 of 3 tallen, gevormd in overleg met de groep en de docent.
- Het stuk is zelfgeschreven. Het mag hooguit gebaseerd zijn op bestaand materiaal. De muziek/decor/dans/film elementen die er in verwerkt zijn, mogen wel bestaand materiaal bevatten.
- de opvoering wordt beoordeeld op de kwaliteit van het acteren en op de kwaliteit van het stuk. Het gemiddelde van beide beoordelingen vormt het uiteindelijke cijfer.

beoordelingscriteria acteren:

geloofwaardigheid.

personage (ontwikkeling)

gebruik van het fysiek

speelstijl

emotionele overgangen

inleving

tekstbehandeling.

algemene techniek (verstaanbaarheid, zichtbaarheid, tekstkennis etc.)

**samenspel
timing
mise-en-scène
amplitude**

beoordelingscriteria stuk:

Kwaliteit van de tekst.

kwaliteit van de spanningsboog;

theatraliteit.

eigenheid.

inzet techniek (licht geluid decor en kostuum)

samenhang tussen inhoud en techniek (licht geluid, decor kostuum)

evt. samenhang met andere disciplines (zang/film/muziek)

enscenering

beoordeling regisseren

Is het duidelijk wat de regisseur wil zeggen met het stuk en klopt dit met speelstijl, techniek, decor, kostuum en tekstbewerking.

komt het stuk aan bij het publiek, zowel praktisch als emotioneel.

Kwaliteit van de bewerking van de tekst.

kwaliteit van de spanningsboog;

theatraliteit.

praktische samenhang tussen inhoud en techniek (licht geluid, decor kostuum)

evt. samenhang met andere disciplines (zang/film/muziek)

enscenering

acteerkwaliteit van de spelers in samenspel, speelstijl en timing.

Beoordeling acteren 1,2, (3 en 4)*

Zie acteren bij theatermaken.

***De zwaarte van het acteer cijfer is altijd 40% van het SE cijfer.**

Afhankelijk van hoeveel acteerprestaties er zijn, worden er dus andere berekeningen aan gehangen.

(bijv: heb je maar twee acteer cijfers tellen ze allebei 20 %, bij 4 cijfers maar 10%)

Latijn

Domeinen

A: Reflectie op klassieke teksten (subdomein 1) en antieke cultuur (subdomein 2)

B: Reflectie op relaties tussen de antieke cultuur en de latere Europese cultuur

C: Zelfstandige oordeelsvorming

D: Oriëntatie op studie en beroep

E: Informatievaardigheden.

Leerjaar: 4 (cohort 2020-2021)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1								
2								
3								
4	liefdespoezie	A,B,C,E	AT	3	2	Ja	80'	woordenboek Latijn-NL

Toelichting: AT repetitie gelezen teksten (75%) en proefvertaling in zelfde genre (25%)

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	filosofie (Seneca)	A,E	AT	3	2	Ja	80'	woordenboek Latijn-NL
2	Catilina (Cicero en Sallustius)	A,B,C,E	AT	3	2	Ja	80'	woordenboek Latijn-NL
3	epos (Vergilius)	A,B,C,E	AT	3	2	Ja	80'	woordenboek Latijn-NL
4	eros (Horatius e.a.)	A,B,C,E	AT	3	2	Ja	80'	woordenboek Latijn-NL

Toelichting:

AT tw1: proefvertaling (Seneca)

AT tw 2: repetitie teksten kw 1 en 2 (Seneca, Cicero, Sallustius)

AT tw3: repetitie teksten kwartaal 3 ($\frac{2}{3}$), proefvertaling ($\frac{1}{3}$)

AT tw4: repetitie teksten kwartaal 4 ($\frac{2}{3}$), proefvertaling ($\frac{1}{3}$)

Leerjaar: 6 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Duur	Hulpmiddelen
1	retorica (Cicero <i>Pro Sexto Roscio</i>)	A,B,C,E	AT		3	Ja	80'	woordenboek Latijn-NL
2	retorica (Cicero <i>Pro Sexto Roscio</i>)	A,B,C,E	AT		3	Ja	80'	woordenboek Latijn-NL
3	retorica (Cicero <i>Pro Sexto Roscio</i>)	A,B,C,E	AT		3	Ja	140*	woordenboek Latijn-NL
4								

Toelichting:

AT tw 1: repetitie teksten kw 1 ($\frac{2}{3}$) + proefvertaling ($\frac{1}{3}$)

AT tw 2: repetitie teksten kw 2 ($\frac{2}{3}$) + proefvertaling ($\frac{1}{3}$)

AT tw 3: repetitie teksten kw 3 (50%), proefvertaling (50%)

* Twee toetsmomenten:

1: 80' proefvertaling

2: 60' tekstrepetitie

Lichamelijk Opvoeding

Domeinen

A: Vaardigheden

B: Bewegen

C: Bewegen en regelen

D: Bewegen en gezondheid

E: Bewegen en samenleving

Leerjaar 4 (cohort 2020-2021)

Kwartaal	Onderwerp(en)	Factor bij leerjaar bevordering	Factor bij het schoolexamen	Type
1	HD 1: Domein A + B + C/Spelen/Hockey PO 1: Domein C/Onderlinge instructie	1 2	1 2	AT PO1*
2	HD 2: Domein A + B + C/Atletiek	1	1	AT
3	HD 3: Domein A + B + C/Turnen/Zwaaien en Springen	1	1	AT
4	HD 4: Domein A+B + C/ Zelfverdedigings-spelen /ZVM of ZVJ PO 2: Domein C/Organisatie sportdag	1 2	1 2	AT PO2*

* PO1: Onderlinge instructie vindt gedurende het hele schooljaar plaats. De PO wordt in tweetallen uitgevoerd gedurende één lesuur volgens de beoordelingscriteria genoemd in het leskatern. De PO mag niet herkanst worden.

* PO2: Organisatie sportdag wordt in viertallen uitgevoerd volgens de beoordelingscriteria genoemd in het leskatern. De PO mag niet herkanst worden.[1]

Bij absentie, blessure of overmacht bepaalt de docent LO of er een vervangende opdracht gemaakt moet worden. Het maximaal haalbare cijfer is een 7.0.

Leerjaar 5 (cohort 2019-2020)

Kwartaal	Onderwerp(en)	Factor bij leerjaar bevordering	Factor bij het schoolexamen	Type
1	HD 1: Domein A + B + C/Atletiek/Coopertest PO 1: Domein E/werkstuk	1 2	1 2	HD PO1*
2	HD 3: Domein A + B + C/Spelen/Basketbal HD 4: Domein A + B + C/Spelen/Volleybal	1 1	1 1	HD HD
3	HD 5: Domein A + B + C/Bewegen & Muziek/Dans	1	1	HD
4	HD 2: Domein A + B + C/Spelen/Softbal	1	1	HD

* PO 1: Werkstuk wordt uitgevoerd in tweetallen volgens de beoordelingscriteria genoemd in het leskatern. De PO mag niet herkanst worden.[2]

Bij absentie, blessure of overmacht bepaalt de docent LO of er een vervangende opdracht gemaakt moet worden. Het maximaal haalbare cijfer is een 7.0.

Leerjaar 6 (cohort 2018-2019)

Kwartaal	Onderwerp(en)	Factor bij het schoolexamen	Type
1	HD 1: Domein A + B + C/Spelen/Rugby HD 2: Domein A + B + C/Spelen/ Squash HD 5: Domein A + B + C/ Keuzeactiviteiten/Golf	1 1 1	HD HD HD
2	HD 3: Domein D/Fitheid testen en verbeteren/Fitness HD 4: Domein A + B + C/ Keuzeactiviteiten/Zelfverdedigingssporten	1 1	HD HD

Bij absentie, blessure of overmacht, bepaalt de docent LO of er een vervangende opdracht gemaakt moet worden. Het maximaal haalbare cijfer is een 7.0.

[1] Bij dubleren hoeven de PO's niet opnieuw gedaan te worden.

^[2] Bij dubleren hoeven de PO's niet opnieuw gedaan te worden.

Maatschappijleer

domeinen

A: Vaardigheden

B: Rechtsstaat

C: Parlementaire democratie

D: Verzorgingsstaat

E: Pluriforme samenleving.

Leerjaar: 4 (cohort 2020-2021)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her?	Lengte	Hulpmiddelen
1	rechtsstaat	B	AT	1		ja	60'	geen
2	parlementaire democratie	C	AT	1		ja	60'	geen
3	*							
4	*							

Toelichting: PO/MO Einddatum etc.

* : in het tweede halfjaar dezelfde onderwerpen voor overige vierde klassen

Natuurkunde

domeinen

A: Vaardigheden

B: Golven

C: Beweging en wisselwerking

D: Lading en veld

E: Straling en materie

F: Quantumwereld en relativiteit

G: Leven en aarde

H: Natuurwetten en modellen

I: Onderzoek en ontwerp

Leerjaar: 4 (cohort 2020-2021)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her?	Lengte	Hulpmiddelen
1								
2								
3	keuzedomein biofysica/ geofysica	G	AT	3	2	ja	60	Binas, rekenmachine
4								

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her?	Lengte	Hulpmiddelen
1								
2	Make-it	I	½ PO	1	1	nee		
3	Make-it	I	½ PO	1	1	nee		

4	Stofeigenschappen	A,E	AT	3	2	ja	80	binas, rekenmachine
---	-------------------	-----	----	---	---	----	----	---------------------

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp	domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her?	Lengte	Hulpmiddelen bij toets
1	Quantumfysica + keuzedomein Relativiteit / Kern- en deeltjesprocessen	A, B, E, F	AT		2	ja	80	Binas, rekenmachine
2	Gravitatie / Natuurkundige modellen	A, C, H, I2	AT		2	ja	80	Binas, rekenmachine
3	Mini-examen	A, B, C, D, F1, E2, H	AT		2	ja	80	Binas, rekenmachine
4								

Nederlands

domeinen

A: Leesvaardigheid

B: Mondelinge taalvaardigheid

C: Schrijfvaardigheid

D: Argumentatieve vaardigheden

E: Literatuur

F: Oriëntatie op studie en beroep.

Leerjaar: 4 (cohort 2020-2021)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her?	Lengte	Hulpmiddelen
1								
2								
3	AT Spellen & Formuleren	C	AT	3	2	Ja	80'	Geen
4	Handelingsdeel literatuur: 4 zelf gelezen romans met verwerking	E	HD					

* aan het handelingsdeel moet worden voldaan door het inleveren van de verwerkingsopdracht zoals toegelicht in de lessen

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her?	Lengte	Hulpmiddelen
1	Spellen & formuleren	C	AT	3	2	Ja	80'	
2	AT Spreken	B/D	AT/MO	2	1	Nee	n.v.t.	Spiekbrief argumenten
3								
4	AT Tekstverklaren en argumenteren	A/D	AT	3	2	ja	80'	Woordenboek Nederlands
	Handelingsdeel literatuur 4 zelf gelezen romans	E	HD					

	met verwerking							
--	----------------	--	--	--	--	--	--	--

* aan het handelingsdeel moet worden voldaan door het inleveren van de verwerkingsopdracht zoals toegelicht in de lessen

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her?	Lengte	Hulpmiddelen
1	AT schrijven tijdens de les	C	AT		2	ja	2 lesuren buiten toetswe ek	artikelen door de docent aangeleverd. De tweede les, evt. eigen aantekeningen.
2	AT literatuurgeschiedenis	E	AT		2	ja	80'	
3	AT literatuur*:	B/E	AT/ mo		2	nee	20'	
4								

Toelichting: PO/MO Einddatum etc

Literatuur:

- ❖ Niveaus uitgaande van lezenvoordelijst.nl
- ❖ 14 werken in totaal
 - 11 romans zelfstandig
 - een van de 11 romans komt uit de periode 1880-1940
 - Naast de genoemde 11 romans staan er twee werken van voor 1880 op de lijst. (die zijn klassikaal gelezen).
 - Naast bovengenoemde staat er een dichtbundel op de lijst. Deze wordt deels klassikaal, deels zelfstandig gelezen.
- ➔ De leerling leest tenminste drie boeken uit niveau drie of vier.
- ➔ Bij ieder boek heeft de leerling een verwerkingsopdracht gemaakt.

OSB (LOB)

Oriëntatie op Studie en Beroep (OSB)

De oriëntatie op studie en beroep (OSB) in klas 4, 5 en 6 is een vervolg op de keuzebegeleiding in klas 3, maar het accent is verschoven van de stroomkeuze, naar de profielkeuze en de keuze voor een vervolgopleiding. Voor het totale traject in de bovenbouw zijn 40 studielasturen uitgetrokken. De verdeling daarvan over de leerjaren is individueel en is ter beoordeling aan de mentoren en de decaan. De mentoren van de verschillende leerjaren begeleiden het keuzeproces. De decaan stuurt het keuzeproces aan en vormt het vangnet.

Leerjaar 4

Aan de hand van de methode "Qompas Profielkeuze" (stappenplan afronden in febr 2021) worden in klas 4 een stappenplan doorlopen waarbij het accent ligt op "oriënteren en verkennen". De nadruk ligt hierbij op het verzamelen van informatie over de stroomkeuze en de daarop volgende profielkeuze.

Voorlichtingsactiviteiten:

In het najaar bezoeken de leerlingen een beroepenvoorlichtingsavond, die georganiseerd wordt in samenwerking met de Rotary Schiedam.

In samenwerking met oud-leerlingen van school wordt in februari een middag georganiseerd waarbij oud-leerlingen in een informele setting naar school komen om te vertellen over hun ervaringen.

Gedurende het schooljaar wordt gestreefd naar het organiseren van een aantal lezingen door oud-leerlingen.

In de mentoruren worden individuele gesprekken gevoerd waarvan de profiel- en de studiekeuze een vast onderdeel uitmaken.

Leerjaar 5

In dit leerjaar worden de opdrachten gemaakt uit de (online)methode "Qompas Studeren", (stappenplan). De mentor voert individuele gesprekken over de studie- en beroepskeuze.

Ook wordt verwacht dat de leerlingen, gedurende het schooljaar, op eigen initiatief, 2 a 3 Open Dagen gaan bezoeken van verschillende vervolgstudies die hun belangstelling hebben. Deze Open Dagen worden verzorgd door Universiteiten en HBO's. Een verslag van iedere bezochte Open Dag wordt opgeslagen in Qompas Studeren.

Voorlichtingsactiviteiten (verplicht!)

In het najaar vormt de beroepenvoorlichtingsavond (die georganiseerd wordt door de middelbare scholen van Schiedam in samenwerking met de Rotaryclub van Schiedam) een belangrijk verplicht onderdeel van het OSB programma.

In november brengen de leerlingen (eventueel met ouders) een verplicht bezoek aan de “Studiebeurs+” in Rotterdam.

In het voorjaar bestaat de mogelijkheid om aan de Hogescholen uit de omgeving en aan de universiteiten van Rotterdam of Delft mee te doen aan projecten waarbij “Proefstuderen” centraal staat.

De Oud-leerlingenmiddag is een bijeenkomst die opgenomen is in het OSB programma. Op individuele basis worden verplicht 2 á 3 “ Open Dagen” van de diverse opleidingen bezocht. Ook behoort “meelopen” bij een faculteit naar keuze tot de mogelijkheden. Van iedere voorlichtingsactiviteit wordt een schriftelijk verslag opgeslagen in Qompas Studeren.

Gedurende het schooljaar wordt gestreefd naar het organiseren van een aantal lezingen door oud-leerlingen.

Leerjaar 6

Rond de jaarwisseling zal de keuze voor een vervolgopleiding vaste vormen aan gaan nemen. Vanaf oktober kunnen leerlingen zich via Studielink opgeven voor hun vervolgstudie. Eind september is er een studievoorlichtingsavond voor de eindexamenkandidaten en hun ouders. Tijdens deze avond, wordt er door voorlichters van een aantal universiteiten, veel informatie gegeven over vervolgstudies en over allerlei zaken die betrekking hebben op “studeren” in de meest ruime zin van het woord.

In het voorjaar wordt er op school een oud-leerlingenmiddag georganiseerd. Oud-leerlingen van onze school komen uitgebreid vertellen over hun studieloopbaan en over het studentenleven. Gedurende het schooljaar worden regelmatig lezingen georganiseerd tijdens de T-uren.

Als voor een goede studiekeuze nog bezoeken aan opleidingen in de vorm van meeloopdagen nodig zijn, dan kan dat ook nog in deze jaarlaag plaatsvinden. Inschrijven voor een vervolgopleiding moet plaatsvinden voor 1 mei 2021, alleen dan heeft de leerling recht op een “studie-matchings”-proces. Door het invullen van vragenlijsten en/of gesprekken geeft de ontvangende opleiding aan of er een “match” is tussen de aanstaande student en de opleiding. Zo niet dan volgt er een advies.

Voor leerlingen die moeite hebben met het maken van een goede keuze, komt de decaan nadrukkelijk in beeld.

Data

Voor OSB worden geen toetsen afgenomen. Als handelingsdeel moeten uiteindelijk in klas 4

en 5 de opdrachten behorend bij de methodes “Qompas Profielkeuze en Qompas Studeren” online in de vorm van een portfolio/loopbaandossier, bij de mentor/decaan worden verantwoord.

Uiterste inleverdatum klas 4: 15 februari 2021

Voor klas 4 moet op 22 februari 2018 de methode Qompas Profielkeuze online via een portfolio/loopbaandossier worden afgerond.

Op 11-03-2019 hebben de mentoren het portfolio van deze methode van alle mentorleerlingen gecontroleerd.

Uiterste inleverdatum klas 5: 1 juni 2021

Uiterlijk 20-06-2021 krijgen de leerlingen hierover uitslag.

Als het programma niet naar behoren is gedaan, moet dit vervolgens zo spoedig vóór de rapportvergadering alsnog afgerond worden.

Bij in gebreke blijven loopt de leerling het risico dat er geen overgangsrapport verstrekt wordt.

Scheikunde

domeinen

A: Vaardigheden

B: Stoffen en materialen in de chemie

C: Chemische processen en behoudswetten

D: Ontwikkelen van chemische kennis

E: Innovatie en chemisch onderzoek

F: Industriële (chemische) processen

G: Maatschappij, chemie en technologie

Voor het vak Scheikunde zijn er in het vierde leerjaar geen AT's.

Leerjaar 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Lengte	Hulpmiddelen b
1								
2								
3	Zuren en basen: praktische vaardigheden	A	½ PO	1	0,5 (6,25%)	Nee	max. 30 min.	
4	Zuren en basen: titratie en berekeningen	A, C1, C2,	½ PO	1	0,5 (6,25%)	Nee	90 min.	Rekenmachine (niet-grafisch), Binas

Toelichting op PO in KWARTAAL 3/4:

De PO bestaat uit 2 delen:

- a. praktische vaardigheden: de leerling wordt beoordeeld op het omgaan met chemisch glaswerk en de voor de bepaling noodzakelijke voorbereidingen (spoelen, vullen, maken van oplossingen/verduunningen, aflezen). Dit geschiedt gedurende kwartaal 3, tijdsduur per leerling ca. 20 minuten.
- b. zuur-basetitratie: het voorbereiden en uitvoeren van een gehaltesbepaling d.m.v. een zuur-basetitratie, inclusief de bijbehorende chemische berekeningen. Dit onderdeel wordt in principe afgenomen in week 1 van kwartaal 4 en duurt 90 minuten.

Het uiteindelijk PO-cijfer is het gemiddelde cijfer van de onderdelen a) en b), beiden met gewicht 1.

Relevante informatie en oefenopgaven zijn te vinden in de studiewijzers van kwartaal 3 en 4.

Leerjaar 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her?	Lengte toets	Hulpmiddelen
1	Analytische en anorganische chemie (titraties, massa-spectroscopie, chromatografie, chemisch rekenen, zouten, keramiek, zuren en basen, redoxchemie)	B, C, E	AT	n.v.t.	3 (27,3%)	Ja	80'	Rekenmachine (niet-grafisch), Binas
1	Titratie: praktische vaardigheden	A	½ PO		1	Nee	max. 30'	Geen
2	Titratie: uitvoering en berekeningen	A, C	½ PO		1	Nee	90'	Rekenmachine (niet-grafisch), Binas
2	Bio- en organische chemie (vetten, koolhydraten, eiwitten, DNA, genetische code; Klassen van koolstofverbindingen en hun naamgeving, Lewisstructuren, stereochemie)	C, D, G	AT		3	Ja	80'	Rekenmachine (niet-grafisch), Binas

	, ruimtelijke structuur, reactietypen en hun mechanisme, additie- en condensatiepolymeren)							
3	Industriële chemie, groene chemie, energie en evenwicht (rendement, e-factor, atomeconomie, blokschema's ; berekening van reactiewarmte m.b.v. de wet van Hess, chemisch evenwicht - ligging en beïnvloeding)	C, D, E, F, G	AT		3	Ja	80'	Rekenmachine (niet-grafisch), Binas

Toelichting op PO in KWARTAAL 1/2:

De PO bestaat uit 2 delen:

- a) praktische vaardigheden: de leerling wordt beoordeeld op het omgaan met chemisch glaswerk en de voor de bepaling noodzakelijke voorbereidingen (spoelen, vullen, maken van oplossingen/verduunningen, aflezen). Dit geschiedt gedurende kwartaal 1, tijdsduur per leerling ca. 20 minuten.
- b) Titratie: het voorbereiden en uitvoeren van een gehaltebepaling d.m.v. een titratie, inclusief de bijbehorende chemische berekeningen. Dit onderdeel wordt in principe afgenomen in week 1 van kwartaal 2 en duurt 90 minuten.

Het uiteindelijk PO-cijfer is het gemiddelde cijfer van de onderdelen a) en b), beiden met gewicht 1.

Relevante informatie en oefenopgaven zijn te vinden in de studiewijzers van kwartaal 1 en 2.

Wiskunde A

Domeinen

A: Vaardigheden

B: Algebra en tellen

C: Verbanden

D: Verandering

E: Statistiek en kansrekening

F: Keuzeonderwerp

Leerjaar 4 (cohort 2020-2021): Voor het vak Wiskunde A zijn er in het vierde leerjaar geen AT's.

Leerjaar 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Lengte	Hulpmiddelen
1	-							
2	-							
3	Praktische opdracht "Grote datasets" Kansverdelingen en hypothesetoetsen	AE	AT*	3	1	Ja	80'	laptop voor PO in een lesuur GR in tw3
4	Keuze-onderwerp	AF	AT	3	1	Ja	80'	GR in examenstand

Toelichting bij AT in kwartaal 3: de toets bestaat uit twee deoltoetsen: een praktisch onderdeel mbv Google Spreadsheets afgenomen in een lesuur en een schriftelijke toets in toetsweek 3. Weging: 10% PO spreadsheets, 90% schriftelijke toets.

Planning van de praktische opdracht wordt in de studiewijzer opgenomen.

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Lengte	Hulpmiddelen
1	Exponenten en logaritmen	BC (AD)	AT	nvt	1	Ja	80'	GR in examenstand
2	Differentiaalrekening, Tellers	BD (AC)	AT	nvt	1	Ja	80'	GR in examenstand
3	Algebraïsche vaardigheden, Sinusoïden, Rijen	ABCD	AT	nvt	1	Ja	80'	GR in examenstand

4	-							
---	---	--	--	--	--	--	--	--

Wiskunde B

domeinen

A: Vaardigheden

B: Formules, functies en grafieken

C: Differentiaal- en integraalrekening

D: Goniometrische functies

E: Meetkunde met coördinaten

F: Keuzeonderwerpen

Leerjaar: 4 (cohort 2020-2021): Voor het vak Wiskunde B zijn er in het vierde leerjaar geen AT's.

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Lengte	Hulpmiddelen
1								
2	Deelname wiskunde B-dag	AF	PO	2	1	nee	1 dag	GR en tekenmateriaal
3								
4	Keuze-onderwerp	CF (ABD)	AT	3	1	ja	80'	GR en tekenmateriaal

PO: Op 1 dag wordt in groepjes een werkstuk gemaakt. Dag staat in jaarkalender.

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Lengte	Hulpmiddelen
1	Exponentiële en logaritmische functies, limieten en asymptoten	B (ACD)	AT		2	ja	80'	GR in examenstand en tekenmateriaal
2	(Vector)meetkunde en goniometrie	DE (ABC)	AT		2	ja	80'	GR in examenstand en tekenmateriaal
3	Integraalrekening, afgeleiden en primitieven	C (ABD)	AT		2	ja	80'	GR in examenstand en tekenmateriaal
4								

Wiskunde C

Domeinen

A: Vaardigheden

B: Algebra en tellen

C: Verbanden

D: Veranderingen

E: Statistiek en kansrekening

F: Logisch redeneren

G: Vorm en ruimte

H: Keuzeonderwerp

Voor het vak Wiskunde C zijn er in het vierde leerjaar geen AT's.

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Lengte	Hulpmiddelen
1	Meetkunde	AG	AT	3	1	ja	80'	GR in examenstand, tekenmateriaal
2	Voortgezette meetkunde	AG	AT	3	1	ja	80'	GR in examenstand, tekenmateriaal
3	Keuze onderwerp	AEH	PO	3	1	nee		
4	Kansrekening en statistiek	AE	AT	3	1	ja	80'	GR in examenstand, tekenmateriaal

PO: einddatum: laatste les voor tw3

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Herkansbaar?	Lengte	Hulpmiddelen
1	Meetkunde	AG	AT		1	ja	80'	GR in examenstand, tekenmateriaal
2	Voortgezette meetkunde	AG	AT		1	ja	80'	GR in examenstand, tekenmateriaal

3	Alle examenstof behalve meetkunde	ABCDEF	AT		1	ja	80'	GR in examenstand, tekenmateriaal
4								

Wiskunde D

Domeinen

A: Vaardigheden

B: Kansrekening en statistiek

C: Dynamische systemen

D: Meetkunde

E: Complexe getallen

F: Wiskunde in wetenschap

G: Keuzeonderwerpen

Leerjaar: 4 (cohort 2020-2021)

Voor het vak Wiskunde D zijn er in het vierde leerjaar geen AT's.

Leerjaar: 5 (cohort 2019-2020)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor overgang	Factor SE	Herkansbaar ?	Lengte	Hulpmiddelen
1	Vlakke meetkunde	AD	AT	3	1	ja	80'	GR, tekenmateriaal
2	Keuzeonderwerpen: Optimaliseren in netwerken, matrices, 1e ronde wiskunde-olympiade *	AF	AT	3	1	ja	80'	GR, tekenmateriaal
3	Kansverdelingen, correlatie & regressie	AB	AT	3	1	ja	80'	GR, tekenmateriaal
4	Discrete dynamische modellen, wiskunde in wetenschap**	ACG	AT/PO	3	1	ja	80'	GR, tekenmateriaal

Toelichting: * verplichte deelname 1e ronde wiskunde olympiade, telt voor 10% mee in het AT-cijfer

** PO bestaat uit bestuderen en analyseren van (wetenschappelijke) artikelen, telt voor 10% mee in het AT-cijfer, deadline 2 weken voor de toetsweek

Leerjaar: 6 (cohort 2018-2019)

	Onderwerp(en)	Domein	Type	Factor rap	Factor SE	Her	Lengte	Hulpmiddelen
1	Continue dynamische modellen	AC	AT	-	1	ja	80'	GR, tekenmateriaal
2	Vectoren in de ruimte	AD	AT	-	1	ja	80'	GR, tekenmateriaal
3	Correlatie & regressie, complexe getallen, kegelsneden	ADE	AT	-	1	ja	80'	GR, tekenmateriaal
4								